
Број:03,03,/11-05-1-301/15

Сарајево, 21. 12. 2015.

Izvješće
o sastanku Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Srednjoeвропске
inicijative, održanom u Rimu (Italija)
2. studenoga 2015.

U Rimu je 2. studenoga 2015., u organizaciji talijanskog Senata održan sastanak Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Srednjoeвропске inicijative o temi: „Suradnja između zemalja članica Srednjoeвропске inicijative na području obrazovanja, uključujući i sveučilišta, u okviru europskih integracija“. Sastanku je bila nazočna Monika Tomić, predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u SEI-ju, i tajnica Izaslanstva Senaida Bešlagić.

Sastanku su bili nazočni predstavnici izaslanstava nacionalnih parlamenata iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Italije, Mađarske, Slovenije i Ukrajine te zamjenik glavnog tajnika Srednjoeвропске inicijative Erik Csernovitz. Sudionici su istaknuli važnost kvalitetnog visokog obrazovanja, mobilnosti studenata i profesora, kao i poboljšanje zaštite prava nacionalnih manjina priznavanjem njihovih jezičnih razlika i stečenih kvalifikacija. Naglašena je i potreba za poboljšanjem zajedničkog djelovanja zemalja članica SEI-ja na području razmjene, tj. mobilnosti studenta i profesora te ujedinjavanju i usavršavanju znanja.

Sastanak je otvorio predsjednik Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Srednjoeвропске inicijative, senator Luis Alberto Orellana, istaknuvši važnost teme: „Suradnja između zemalja članica Srednjoeвропске inicijative na području obrazovanja, uključujući i sveučilišta, u okviru europskih integracija“. Govorio je o značaju programa ERASMUS, pri čemu je istaknuo kako upravo se upravo putem tog programa mladi uče o specifičnostima te se ujedno poučavaju da znaju živjeti s razlikama. G. Orellana također je naglasio kako ne postoji jedinstvena Europa te da postoje različite povijesne perspektive i tumačenja.

Nakon uvodnog izlaganja sudionicima se obratila talijanska ministrica obrazovanja, sveučilišta i istraživanja, senatorica Stefania Giannini, koja je govorila o povezanosti vladine i parlamentarne dimenzije Srednjoeвропске inicijative, naglasivši važnost usklađivanja aktivnosti Srednjoeвропске inicijative s prioritetima Europske unije. Istaknula je kako se u zadnje dvije godine građani svakodnevno suočavaju s velikim izazovima i sve zemlje zajedno moraju tražiti zajednička rješenja za poboljšanje uvjeta svakodnevnog života građana. Dodala je da su ulaganja i mobilnost od izrazite važnosti za daljnji razvoj društava. Osvrnula se i na program ERASMUS, o kojem je rekla da je svojevrsna revolucija i ključ u području istraživanja, te istaknula kako Srednjoeвропска inicijativa može dati snažan doprinos europskom istraživačkom prostoru. Također je naglasila važnost Tršćanskog sustava (regionalna koncentracija međunarodnih i nacionalnih sjedišta) za Italiju.

Sudionicima se obratio i predsjednik Odbora za vanjske poslove i migracije talijanskog Senata, senator Pier Ferdinando Casini. G. Casini govorio je o ozbiljnosti situacije s kojom se Europa trenutačno suočava te da europskim čelnicima pomalo nedostaje hrabrosti. Istaknuo je kako je upravo sada ključno donijeti teške odluke i provesti reforme u Europi, rekavši kako će pitanje izbjeglica i migracija biti jedan od ključnih izazova za Europu. Jasno je izrazio čvrstu podršku balkanskim zemljama na njihovom europskom putu. Pojasnio je da trenutačno vlada kriza identiteta u Europi i da je obrazovanje način na koji se ta kriza može prevladati.

Nastupio je i voditelj talijanskog izaslanstva u Parlamentarnoj dimenziji Srednjoeuropske inicijative, senator Lodovica Sonego, koji se zahvalio makedonskom predsjedanju i najavio buduće predsjedanje Bosne i Hercegovine u 2016. godini. Naglasio je važnost rotirajućih predsjedništava te da su aktivnosti bile širokog spektra. Istaknuo je kako Skupština Parlamentarne dimenzije Srednjoeuropske inicijative može imati ključnu ulogu u poticanju rasprava o osjetljivim pitanjima. Izrazio je podršku balkanskim zemljama za ulazak u Europsku uniju, dodajući kako bi talijansko izaslanstvo voljelo da naglasak rasprava koje vodi Skupština bude na područjima poput migracija i pitanja culture, te da bi težište trebalo biti na politici susjedstva.

Nazočnima se obratio i ravnatelj Ljetne škole Srednjoeuropske inicijative, profesor Stefano Bianchini, koji je govorio o važnosti mobilnosti profesora i studenata. Istaknuo je kako je bitno da mladi naraštaj nauči živjeti zajedno s raznolikostima. Pojasnio je da suvremeno društvo ovisi o visokom obrazovanju te da je pravo obrazovanje jedna od komponenti u ostvarivanju ljudskih prava. G. Bianchini također je dodao da se zemlje članice SEI-ja suočavaju s duboko podijeljenim društvom, te da je obrazovanje put prema integraciji i uključivom društvu. Naglasio je i važnost programa ERASMUS te značaj zajedničkih i usklađenih vještina u svim područjima.

U drugome dijelu sastanka predsjednica Odbora za političke i unutarnje poslove Parlamentarne dimenzije Srednjoeuropske inicijative Tamara Blažina govorila je o zaštiti manjina. Istaknula je kako se Srednjoeuropska inicijativa tijekom godina uvelike bavila zaštitom manjina. Naglasila je da se zemljopis i povijest moraju uzeti u obzir kada su u pitanju manjine, te da etnički čisti teritoriji više ne postoje. Govorila je o važnosti višezječnosti za manjine i pojasnila da pravi problemi isplivavaju tek kada se standardi počnu primjenjivati u praksi. Kazala je da je pravo na obrazovanje ključno u zaštiti nacionalnih manjina, ističući da Parlamentarna dimenzija SEI-ja treba uspostaviti radnu skupinu koja će se baviti isključivo zaštitom nacionalnih manjina i integracijama. Pojasnila je da će se veliki broj migranata iz novog vala naseliti na ovim područjima te se stoga moraju razviti instrumenti na razini SEI-ja i na razini EU-a. Predložila je razmjenu najboljih praksa svih zemlja članica SEI-ja za integraciju migranata, naglasivši kako je upravo to od ključne važnosti za mir, pravdu i stabilnost.

Nakon izlaganja domaćina sastanka uslijedila je rasprava i izlaganja predstavnika izaslanstava nacionalnih parlamenata. Predsjednik Odbora za pitanja kulture Parlamentarne dimenzije Srednjoeuropske inicijative, senator Luis Alberto Orellana, predložio je da za sastanke triju odbora u Skopju svaka zemlja članica Srednjoeuropske inicijative pripremi izvješće o jezičnim manjinama u svojoj zemlji, kako bi se omogućila razmjena mišljenja i kvalitetna rasprava o toj temi. Voditeljica austrijskog izaslanstva u Parlamentarnoj dimenziji SEI-ja Susanne Kurz kazala je kako bi se na taj način podigla svijest o tome pitanju u pojedinim zemljama članicama SEI-ja i ujedno razmijenile najbolje prakse. Senator Lodovica Sonego istaknuo je važnost rasprava o nacionalnim manjinama, a Tamara Blažina zaključujući je rekla da je poštivanje različitosti ključ prosperiteta modernih društava.

Zajedničko je stajalište svih sudionika da je potrebno poslati jasne zaključke i preporuke sa sastanka kako bi bili uvršteni u tekst završne Deklaracije koja će biti usvojena početkom

prosinca u Skopju, za vrijeme godišnjeg zasjedanja Skupštine Parlamentarne dimenzije SEI-ja. Sudionici su istaknuli važnost kvalitetnog visokog obrazovanja, mobilnosti studenata i profesora, te poboljšanja zaštite prava nacionalnih manjina priznavanjem njihovih jezičnih razlika i stečenih kvalifikacija. Naglašena je bila i potreba za poboljšanjem zajedničkog djelovanja zemalja članica SEI-ja u području razmjene, tj. mobilnosti studenta i profesora, te ujednačavanjem razine znanja i njegovog usavršavanja.

Izvešće sastavila:

Senaida Bešlić

tajnica Izaslanstva PSBiH u SEI-ju

Izvešće odobrila:

Monika Tomić

predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u SEI-ju